

OBSAH

Vičnaja pamjať, náš drahý

vладыka 3

Dievča modlitby 4

Životy svätých 5

Otázky a odpovede 7

Neznámy staviteľ 8

**Abeceda pravoslávneho
kresťana 10**

Svedectvo o Christovi 11

Detská stránka 13

Významné biblické mestá 18

Modlitba svätého Efréma

Sýrskeho 20

Cestami pravoslávia 21

Uzdravenie 23

Zázrak Bohorodičky 24

Zo života skupín 25

Výstup na Plejsy 26

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIII./2008*

hlavný redaktor: *Anna Dlabáčová*
zástupca hl. redaktora: *Andrea Gmotričová*
redaktori: *Mgr. Zuzana Sadilková, Andrea Gmotričová, Marián Derco, Mgr. Viera Pasterová, Darina Piterová - Bučková, Alexander Haluška, Zdenko Varga*
pokladníčka: *Anna Kerekaničová*
technický redaktor: *Marek Kundis*
redaktori pre distribúciu: *Lýdia Micheľová, Marcela Hvižďáková*
detská stránka: *Mgr. Mária Balod'anská, Andrea Gmotričová*
jazyková korektúra: *Mgr. Dana Kojnoková*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947**

S blagoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 144,- Sk.

„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.

Mt 25,40

*Vaše finančné príspevky
posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov;
prípadne na účet Istiny:
10073-7716060/4900.*

pán Fedič, Michalovce	100 Sk
Martin Bankov	200 Sk
Bohuznáma, Snina	500 Sk
Ján Lipinský, Giraltovce	256 Sk
pán Chalan, Čabiny	220 Sk
Mária Juričková, Becherov	100 Sk
rodina Šlenkerová, Nitr. Pravno	856 Sk
V. Semivanová, Choňkovce	568 Sk

Obálka: *Chrám Andreja Kolomackého*

Cirkevne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

*Nevyžiadané rukopisy nevraciamе.
Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom 2354/2000.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Vičnaja pamjať, náš drahý vladyka

16.3.2008 v nedeľu Víťazstva svätého Pravoslávnia odišiel k Hospodinovi, Vysokopreosvätený Metropolita Východnej Ameriky a New Yorku Lavr. Svojím životom svedčil o pravde a svätej Pravoslávnej viere, zaslúžil sa o zjednotenie Ruskej zahraničnej cirkvi s Ruskou Pravoslávnou Cirkvou. A práve dnes, v tento svätý deň, keď si naša svätá Pravoslávna Cirkev pripomína deň víťazstva, si ho povolal Hospodin k sebe. Nech Boh príjme vašu dušu drahý náš vladyka. Svojimi skutkami ste sa zapísali do našich srdc a boli ste svetlým a neoceniteľným príkladom horlivosti za čistotu a pravdu našej viery.

Metropolita Lavr (Vasilij Michajlovič Škurla) sa narodil 1. januára 1928 v Ladomírovej na Prešovskej Rusi, v rusínskej rodine.

V jedenástich rokoch vstúpil medzi monastierske bratstvo prepodobného Jova Počajevského v Ladomírovej, ktoré založili mnísi z Počajevskej lavry. V roku 1944 sa stal poslušníkom. V roku 1946 spolu s bratstvom monastiera bol evakuovaný do Jordanvillu v USA, kde bol založený nový Sväto-Trojický monastier, ktorý sa stal duchovným centrom Ruskej Pravoslávnej cirkvi v zahraničí.

Za rjasofora bol metropolita postrihnutý v r. 1947 a 19. 3. 1948 bol postrihnutý za inoka a prijal meno mučeníka Lavra. Postrihol ho arcibiskup Vitalij (Maximenko), zakladateľ Sväto - Trojického monastiera. 14. januára 1950 bol vladyka Lavr vysvätený za jerodiakona a 27. júna 1954 za jeromonacha.

Od r. 1954 do posledných chvíľ prednášal metropolita Lavr dogmatické bohoslovie a kanonické právo v Sväto-Trojickom seminári, kde pôsobil od r. 1958 ako inšpektor semináru. Igumenom sa stal v roku 1959 a archimandritom o päť rokov neskôr.

13. augusta 1967 bol chirotonizovaný na vladyku Manhattanského, vikára Východo - Americkej eparchie a bol menovaný za tajomníka Posvätnej Synody.

Od júla 1976 bol správcom Sväto - Trojického monastiera a riadil Trojicko - Syrakuzskú eparchiu. Od októbra spomínaného roka pôsobil ako arcibiskup a rektor Sväto - Trojickej seminárie (nahradil arcibiskupa Averkija (Tauševa)) a hlavný redaktor časopisov „Pravoslavnaja Rus“, „Pravoslavnaja žizň“ a Pravoslavnyj puť.

V roku 1981 sa stal arcibiskupom a od 10. júla 2000 bol Posvätnou Synodou menovaný za zástupcu Prvohierarchu Ruskej Pravoslávnej cirkvi v zahraničí.

Do tej doby zodpovedne pôsobil ako zástupca tajomníka a neskôr ako tajomník Posvätnej Synody. Od 10. júla 2001 vykonával povinnosti Prvohierarchu Ruskej Pravoslávnej cirkvi v zahraničí vo funkcii jeho zástupcu.

Na sneme, ktorý sa konal 17 - 27. októbra 2001 bol zvolený za Prvohierarchu Ruskej Pravoslávnej cirkvi v zahraničí, metropolitu Východo-Amerického a New Yorkského.

17. mája 2007 metropolita Lavr spolu s patriarchom Moskovským a celého Ruska Alexejom II. podpísali v Chráme Christa Spasiteľa Akt o kanonickej jednote. Je to dokument, ktorý ukončil rozdelenie Ruskej Cirkvi.

Vičnaja Vám pamjať, blažennyj pokoj!

Dievča modlitby

Starec Cleopa, ktorý žil v Rumunsku raz rozprával príbeh, ktorý sa uskutočnil v monastieri Sihastria:

„Zima 1971 roku; vyšiel rad na mňa, aby som cez bohosluženie bol prítomný pri svätom oltári. Do chrámu som prišiel o štvrtjej hodine ráno, aby som sa pomodlil modlitby pred svätým Prijímaním (Eucharistiou).

Neprešlo veľa času, keď do chrámu vošlo akési dievča, aby sa pomodlilo. Nepoznal som ju. Modlilo sa pred každou ikonou a bez prestávky robilo poklony. Ani len netušilo, že je niekto v chráme, pretože bolo ešte temno, bola zima. Potichu som nazrel cez Cárske dvere ikonostasu, kto sa tak vrúčne modlí. Dievča kľučalo v strede chrámu a so zopnutými rukami šepkalo z hĺbky svojho srdca: „Bože, neopúšťaj ma! Bože, neopúšťaj ma!”

Po čase som uvidel zlatisté svetlo dookola jej hlavy a veľmi som sa toho zľakol. Dievča padlo tvárou na zem a bez hlásku sa modlilo. Jas svetla nad jej hlavou narastal. Po istom čase svetlo pomaly začalo miznúť. Dievča vstalo a vyšlo z chrámu.

Pozrite, kto dostal dar modlitby! Ľudia svätí prerástli mníchov! Dokončil som Proskomídiu a hlboko nadšený som začal plakať. Iba Hospodin Boh vie, koľko je tých vybraných na tomto svete.“

Vybraté z diela: *Pasterz dusz*, 2004, s. 54
Preklad a úprava: Andrea Gmotričová.

Sväté mučeníčky Agapia (Agáta) Chionia a Irina (Irena) (deň pamiatky je 16. apríl)

Boli mučené za panovania rímskeho cisára Diokleciána. Raz prišiel cisár kvôli štátnym povinnostiam do Akvily. V blízkosti tohto mesta žil svätý kňaz Zoil. Pod jeho vedením tam žili tiež tri sestry podľa tela i duše: Agapia, Chionia a Irina. Kňaz Zoil sa stal dôstojný toho, že mu Boh odkryl miesto kde sa nachádzalo telo mučeníka Chrizonta, ktorého po príchode cisár Dioklecián umučil. Mučeníka Chrizonta tu privliekli až z Ríma a svätá Anastásia Uzorišteľnica (Vysloboditeľka z pút), jeho učeníčka ho nasledovala, aby sa oň mohla starať. Vzal telo, dal ho do dreveného hrobu a uložil ho pri svojom dome.

Po tomto sa mu zjavil svätý Chrizont a povedal: „Vedz, že prejde deväť dní a devy, čo žijú pri tebe budú odvedené na mučenia, ty budeš žať plody svojej námahy a spolu so svätými nájdeš pokoj aj ty.

Podobne zjavenie mala aj svätá Anastasia, aby šla posilniť tri devy pred mučením. Tak sa ja stalo. Anastasia sa dlho s nimi rozprávala a na desiaty deň po prorocťve Agapiu, Chioniu a Irinu zlapali. Svätý presbyter (kňaz) zomrel a prišiel pred Pána.

Predviedli ich pred cisára a ten sa ich spytoval: „Kto hlúpy vás naučil tejto smutnej a bludnej neúčte k nášmu spravodlivému zákonu a za nečistých považovať našich bohov? No vidím, že ste krásne a vznešené, preto by som vás chcel uchrániť. Zrieknite sa vášho Christa! Prineste žertvu (obet') našim bohom.“

Najstaršia sestra Agapia odpovedala: „Cisár, tebe je potrebné starať sa o štát, vojsko a ty namiesto toho rozprávaš mnoho nesprávnych vecí, ktoré urážajú Živého Boha. Veď On ti dáva moc vládnuť a trpí ťa, ale ty Ho aj tak urážaš.“ Dioklecián však povedal, že je nerozumná a nech privedú ďalšiu (Chioniu) a neskôr aj najmladšiu Irinu. No aj tieto dve mučenice statočne vyznali svoju vieru v Christa. Svätá Irina sa mu snažila vysvetliť, prečo je zlé jeho počínanie (modloslužobníctvo): „Hoci by sa vašim idolom poklonili všetci nerozumní protivníci Pravého Boha, čo môže byť nezmyselnejšie a nerozumnejšie ako to, keď sa klaniate výtvorom umelcov, ktoré navyše urobili za výplatu. Veď či si na začiatku umelcovi nepovedal, za akú cenu má byť a ako má tento idol vyzerat' ? Či má stáť, skákať alebo ležať, smiať sa či plakať. Povedal si z akého materiálu má byť urobený, či z dreva, kameňa alebo medi... Avšak, keď svoju prácu urobí zle, odstúpiš od zmluvy a ak dobré, dáš mu odmenu. Tak sa klaniaš kúpenému a urobenému a nazývaš svojím bohom modlu (idol), ktorému by skôr pristalo nazvať ho kúpeným otrokom než bohom.“

Po týchto slovách dal Dioklecián sväté sestry uväzniť. Cisár však musel odísť kvôli štátnym povinnostiam z Akvily do Macedónie. Tam za ním privedli

mnoho väznených kresťanov, medzi nimi aj sväté panny.

Cisár poveril správcu tejto oblasti, aby prinútil kresťanov obetovať modlám. Mal ich mučiť alebo aj usmrtiť. Priviedli aj Agápiu, Chioniu a Irinu. Veľmi sa mu zapáčili. Boli kresťanky, a preto začal hľadať všemožné cesty ako ich potu-piť a znevážiť. No milostivý Boh, ktorý ochraňuje svojich verných ochránil aj sväté mučeniec od správcových plánov.

Raz zo zlosti igemon (správca) prikázal zo svätých panien strhnúť šaty, ale stal sa zázrak. Mučiteľia nemohli z nich strhnúť ani kúsok oblečenia. Šaty sil-no priľnuli k telám žien a tak boli uchránené pred veľkou potupou. Počas toho správca tak silno zaspal, že služobníci a priatelia ho nemohli nijako zobudiť. Kričali, búchali, no on spal ako mŕtvy. Až keď ho doniesli domov sa prebral.

Dozvedel sa o tom aj cisár a veľmi sa rozhneval. Prikázal sudcovi Sisinovi, aby prinútil panny priniesť obeť modlám. Aj k sudcovi boli znova privedené Agápia, Chionia a Irina. Najprv ich začal presviedčať milým slovom, potom darmi, krikom a vyhrážkami. Ba ani mučenia nič nezmohli a sväté devy ostali pevne a neochvejne vo viere v Isusa Christa. Sudca vidiac ich neoblomnosť pri-kázal Agápiu a Chioniu zaživa upáliť. V ohni sväté mučeníčky d'akovali Bohu, že ich urobil hodnými byť vyznávačkami Jeho mena. Avšak oheň sa nedotkol ani ich tela, ani šiat na znamenie pohanom, že sväté si vyprosili u Boha pokojný odchod ku Christu a nie kvôli ich mučeniu. Sudca si myslel, že svätá Irina vidi-ac smrť svojich sestier ustúpi a zaprie Christa. No veľké bolo jeho prekvapenie. Irina statočne vyznala Christa a vysmiala nerozumnosť modloslužobníkov.

Potom sudca prikázal vojakom, aby Irinu odvedli do bludiska a nechali ju tam tak dlho pokiaľ nezomrie. Po ceste k bludisku ich dobehli ďalší vojaci a po-vedali, že sudca odkazuje, aby svätú Irinu viedli tam, kam ukážu oni. Vyšli teda za mesto na vysoký vrch. Dvaja vojaci poslali ostatných k sudcovi s odkazom, že Irina je už na vrchu. Potom ako vojaci odišli, títo dvaja muži sa stali nevi-diteľní, lebo boli anjelmi Božími. Svätá Irina práve d'akovala Bohu za pomoc, keď k vrchu dorazil sudca. Nemohol sa však dostať na vrch. Zdalo sa mu akoby bol obkolesený vysokou stenou. Obišiel celý vrch mnohokrát, no k svätej deve sa priblížiť nemohol. Niektorí vojaci natiahli luky a vystrelili šípy na svätú Iri-nu. Zasiahli ju a svätá Irina oslavujúc Boha skončila svoju pozemskú púť. To sa udialo deň pred Paschou. Sväté mučeníčky trpeli za Christa v roku 304.

Svjatiji mučeniec Agapia, Chionia i Irina molite Boha o nás!

*Podľa knihy Žitija svjatych
spracoval Alexander.*

Otázky a odpovede

Ako často je dobré prijímať Telo a Krv Isusa Christa a prečo sa v tejto otázke názory tak rozchádzajú?

Najdôležitejšie zo všetkého je, že k prijímaniu nás volá sám Isus Christos. Stačí len veriť, že On vie, čo hovorí, že vie, čo potrebujeme. Ak Ho máme radi, nebudeme si vedieť ani predstaviť, žeby sme Ho nepočúvli a zarmútili (csl. opečalili).

Teraz o častosti prijímania. Podstatné je, čo nám hovorí Sväté Písmo. Tam sa píše, že kresťania prijímali deň, čo deň. Cieľ a ideál je teda jasný – každý deň. Toto samozrejme nezvládne každý. Mnohí žijeme tak, že na tak časté prijímanie nie sme pripravení a bolo by nad naše sily. Je však potrebné dať pozor, aby sme nezašli za hranicu, za ktorou to už bude primálo a my sa dostaneme v podstate mimo Boha, Cirkev a preč z ozajstného a neprerušovaného duchovného života. Túto hranicu nám ukazujú svätí apoštoli. Povedali, že nemáme prijímať zriedkavejšie ako raz za dva týždne. Po troch nedeliach bez prijímania sme už mimo... Bolo by dobré, aby sme sa snažili do týchto medzí dostať, avšak nie za každú cenu.

Treba dať pozor, aby sme boli hlavne úprimní a pripravení. Pripravení primeranou modlitbou a hlavne snahou žiť dobre. Nehovorím o dokonalosti, dokonalý a dôstojný je len Boh. Hovorím o úprimnej snahe byť dobrý. Ak nie sme úprimní alebo sa nechceme pripraviť, radšej nechodme. Bolo by to iba na škodu. Nezaбудnime však, že v takom prípade sme „mimo“ a že to „mimo“ je veľmi vážna vec. Od nej závisí naša prítomnosť aj budúcnosť. S milovaným Bohom alebo bez Neho.

A prečo sa v tejto veci líšia názory? Nevieť. Možno aj preto, že sa niekedy hovorí o ideáli, inokedy o riešení konkrétnych a problematických prípadov. Výsledok je rôzny, ale nemusí v tom byť žiadny rozpor.

jerej Štefan Pružinský, ml.

Otec Andrej Kolomacký. Meno nevšedného architekta známe málokomu. Pracoval v čase života troch veľkých svätých: svätého Gorazda, svätého Alexija Kabaľjuka a svätého Alexija Tótha.

Narodil sa 8.februára 1896 v obci Saražinki neďaleko Kyjeva v rodine dedinského roľníka a chrámového kantora. Malý Vsevolod' od malička poznával chrám s jeho duchovnou veľkoleposťou. Po základnej farskej škole bol prijatý na päťročnú duchovnú školu. Potom študoval v Kyjevskom duchovnom seminári. Vypukla však vojna a tak mení duchovnú školu za vojenské učilište. 1.januára 1916 sa stáva dobrovoľným členom československých légii.

V boji bol niekoľkokrát ranený a dostal veľa vojenských vyznamenaní. Zložitý vývoj vojny ho vyhnal až na Podkarpatskú Rus, ktorá bola vtedy súčasťou Československa. Bolo mu udeľené československé občianstvo a po krátkom dôstojníckom kurze v Košiciach sa stáva dôstojníkom 119. poľného pluku v Mukačeve. V máji sa oženil s Jelizavetou Vlasenkovou, s ktorou sa zoznámil a zasnúbil počas liečenia vojnového zranenia. Hoci bol veľmi nadaný a na svoj vek skúsený vojak, rozhodol sa pôsobiť ako pravoslávny kňaz.

Podkarpatie sa za čias rakúskej monarchie nemohlo hlásiť k Pravosláviu. Ľudia sa sami považovali za pravoslávnych a o únií s pápežom, ktorá bola podpísaná, vedelo iba duchovenstvo. (Od roku 1649 platila Užhorodská únia.) Po roku 1918 sa Podkarpatie začalo prebúdať a ľudia sa hromadne vracali z únie do Pravoslávia. Často však bez kňazov a preto aj bez chrámov.

V januári 1924 bol otec Kolomacký poslaný do obce Russkoje – Rokošino ležiacej medzi Mukačevom a Užhorodom. Trvali tu spory medzi uniatmi a pravoslávnyimi o spoločné používanie chrámu. Počas jednej svätej Liturgie dostáva otec Vsevolod' myšlienku postaviť si vlastný chrám. Hrubá stavba je hotová za

štyri dni. Pre Kolomackých to bolo ťažké obdobie – problémy s úradmi, s uniatmi a ťažká strata dcéry Klaudie a matušky Jelizavety. Otec Vsevolod' zostal sám s 3-ročným synom Danielom.

Zvesť o architektovi sa rozletela po okolí ako blesk. Stavajú sa chrámy v Čerleneve , Dávidkove, Barbove, v Donbakoch, v Užhorode, v Svalave, vo Veľkých Lúčkach..... .

V roku 1932 prešiel vladyka Gorazd k vladykovi Serafimovi V. s prosbou o uvoľnenie otca do Československa. Otec Andrej pracuje striedavo na Morave a v Podkarpatí. Postupne vznikajú chrámy v Rimiciach, Chudobíne, v Stremeníčku, v Trebíči , v Čelechoviciach a katedrála v Olomouci.

19.júna skupina parašutistov vyslaná z Londýna spáchala atentát na protektora Čiech a Moravy Reinharda Heydricha. Úkryt im bol poskytnutý v Pravoslávnej katedrále na Resslovej ulici. Vladyka Gorazd ani otec Kolomacký o tom nevedeli. Aj tak tesne po atentáte poslal vladyka Gorazd otca služobne do Brna. Následky boli smutné. Vladyka Gorazd, ktorý sa o úkryte dozvedel v Berlíne pri archijerejskej Liturgii, bol zatknutý a spolu s ďalšími veriacimi popravený zastrelením.

Po svojom návrate otec Andrej Kolomacký pracoval oficiálne ako animátor kresleného filmu a neoficiálne konal bohoslužby v byte veriaceho. Každý týždeň sa musel hlásiť gestapu, kde ho surovo vypočúvali, ťahali za fúzy a urážali.

13. novembra bol v Ladamírovej postrihnutý na monacha s menom Andrej podľa apoštola prvých Slovanov archimandritom Sávom. Bol predstaveným chrámu Uspenija v Olšanoch, potom duchovným seminára v Karlových Varoch a po presťahovaní seminára do Prešova pracuje ako duchovník seminára a prednáša liturgiku. Na Slovensku stavia chrám Svätého Ducha v Medzilaborciach, katedrálu svätého Alexandra Nevského v Prešove, chrám v Uličí-Krivom a chrám v Stakčíne.

pokračovanie...

Pripravila Anna Dlabáčová

Milí čitatelia, ospravedlňujeme sa za chybu, ktorá vznikla našou nedôslednosťou. V marcovej Istine v článku Ako sa postiť počas Veľkého pôstu (s.12) malo byť v celom texte použité slovo olej namiesto slova maslo. Napríklad: ...rastlinné jedlo sa môže prijímať iba raz bez oleja, vo večerný čas.

Ďakujeme za pochopenie.

Vaša redakcia

Svätý kríž a znamenie kríža

Znamenie kríža je najdôležitejšou modlitebnou činnosťou pre svoj význam a kvôli svojej blahodatnej sile. V znamení kríža je v skratke obsiahnuté celé kresťanské učenie (Symbol viery) pretože, keď sa prežehnáme troma prstami pravej ruky, vyjadrujeme tým svoju vieru v tri Osoby svätej Trojice. Vieru v Otca i Syna i Svätého Ducha. Tým, že tieto prsty spájame dokopy, vyznávame vieru v Trojicu jednobytnú a nerozdeliteľnú. Tri prsty spájame rovno na znak toho, že Svätej Trojici patrí rovnaká úcta. Keď dávame na seba znamenie kríža svedčíme o tom, že veríme v Pána nášho Isusa Christa, ktorý „bol za nás ukrižovaný (na kríži) pri pontskom Pilátovi, trpel a bol pochovaný.“

Skladajúc spolu ostatné dva prsty veríme, že v Christu sú dve prirodzenosti - božská a ľudská. Vyznávame Ho „narodného z Otca pred všetkými vekmi“ a „vteleného z Ducha Svätého a Márie Panny a stal sa človekom.“ Keď dávame tieto dva prsty z hora dole (do dlane) veríme v Isusa Christa „ktorý sa stal kvôli nám človekom a pre nebies.“

Takto zložené prsty a prosíme o posvätenie nášho srdca a citov. a ľavé rameno, prosíme, sily a posvätené naše veľký význam má najmä jeho blahodatná sila, spásu (1Kor1, 18), na odienok, na skrotenie vášní duchov. „Pane, zbraň kríž Tvoj. Chveje a trasie pozerať na jeho silu.“

svedčia ich životy, silou kríža utíšili búrky, uhasili silu ohňa, zatvárali tlamy zvierat a robili neškodnými smrteľné jedy. Uvedomme si, s akou zbožnosťou a strachom je potrebné robiť na seba znamenie čestného kríža. Ako (veľmi) hrešia tí, ktorí sa nepozorne a bez úcty prežehnávajú. Ako hovorí svätý Ján Zlatoústý, takí iba hnevajú Boha a bisov (zlých duchov) potešujú. „Nech je prekliaty ten, kto skutky Pánove robí nepozorne (Jer 8,10).

Takýto význam a takúto silu má tiež kríž, ktorý nosíme na hrudi (tele). Kresťan ho nosí na znak a pamiatku Pánových slov: „Kto chce ísť za mnou, nech sa zriekne sám seba a vezme svoj kríž a nasleduje ma (Mk 8, 34).

Z knihy Od svätého kúpeľa až po hrob pripravil Alexander

Veľký prenasledovateľ Christovej Cirkvi, bezbožný cisár Maximilián (305-311), prenasledoval a zabíjal všade množstvo kresťanov. Keď vošiel do pohanského chrámu, poklonil sa svojim odporným bohom zemnou poklonou a priniesol im ohavné obeť. Hneď potom prikázal hľadať kresťanov a mučiť ich. Ešte ukrutnejšie utrpenie sľuboval cisár tým, ktorí by ich ukrývali. A naopak, tým, ktorí mu prezradili, kde sa skrývajú kresťania a tým, ktorí ich našli, cisár sľuboval odmenu a úctu. Sám dával kresťanom na súd. Potom začal vydávať brat brata na smrť, sused suseda, blížny blížneho; niekto zo strachu pred cisárom a niekto pre získanie výhod.

Niektorí z bezbožníkov prezradili svojmu veliteľovi, že sa v jednej jaskyni skrývajú kresťania a celú noc spievajú a modlia sa k svojmu Bohu. Hneď boli vyslaní vojaci do jaskyne a pochytili všetkých kresťanov, ktorí v nej boli. Bolo ich dvadsaťtri. Spýtali ich železnými okovami a vyslali do mesta pred cisára.

Vtedy prechádzal týmto mestom cisár na koči, aby priniesol obeť. Vojaci sa s ním stretli a zakričali:

„Cisár, tu sú tí, ktorí sa protivia твоjim nariadeniam a hanobia našich veľkých bohov.“ Cisár rozkázal zastaviť svoj koč a zavolať k sebe bližšie týchto väzňov a spýtal sa ich odkiaľ sú. „Narodili sme sa v tejto krajine a podľa viery sme kresťania,“ odpovedali.

„Či ste nepočuli, aké utrpenie čaká tých, ktorí sa nazývajú kresťanmi?“ pokračoval cisár.

„Počuli sme, odpovedali svätí, a smiali sme sa nad tvojou hlúposťou!“

Rozčúlený cisár zakričal: „Ako sa opovažujete nazvať ma hlupákom a smiať sa zo mňa? Prisahám na veľkých bohov, že zomriete krutou smrťou! Bite ich palicami bez milosti,“ prikázal cisár svojim vojakom, „a uvidíme, či im príde ich Boh na pomoc a zachráni ich z mojich rúk!“

Vojaci strašne bili mučeníkov. Keď ich bili, hovorili cisárovi: „Vrah Boží! Zavolaj na nás ešte hoci aj troch mučiteľov alebo koľko chceš a vymýšľaj muky aké chceš, ale vedz, že týmto len zväčšíš našu odmenu.“

„Dám sťat vaše hlavy a vy očakávejte vence na vašich hlavách? Odvrhnite nezmyselnú svoju vieru a neničte sa pre svoju hlúposť!“

Mučeníci odpovedali: „Teba zničí Boh za to, že nevinne mučíš jeho služobníkov, ktorí neurobili nič zlé!“

Vtedy cisár prikázal vojakom: „Bite ich kameňmi po ústach!“ Sluhovia schmatli rýchlo do rúk kameňov a začali nimi biť mučeníkov po ústach, ale neublížili mučeníkovi ale viac sebe, lebo stratili rozum a tými istými kameňmi si navzájom porozbíjali čeluste.

Svätí povedali mučiteľovi Maximiliánovi: „Ty nás biješ bez milosti, v ničom sme ti neublížili, teba zabije Boží anjel a zničí celý tvoj bezbožný dom. Nemôžeš sa nasýtiť rukami, ktorými nás mučíš dlho a s takou krutosťou; ale teba čakajú neporovnateľne väčšie muky a očividne si nepomyslel na to, že my máme také isté telo ako

ty, ale s tým rozdielom, že tvoje telo je nečisté a hriešne a naše očistené a posvätené svätým Krstom.“

Nahnevaný mučiteľ skríkol ešte silnejšie: „Prisahám na veľkých bohov, že vám dám vyrezať jazyky, aby aj ostatní pozerajúc na vás sa naučili, že protirečiť sa nesmie!“

Christovi mučeníci odpovedali: „Počúvaj, bezbožný mučiteľ! Keď nenávidíš a mučíš tých služobníkov, ktorí sa protivia tvojim pozemským pánom, prečo nás nútiš nenávidieť nášho Hospodina Boha? Alebo chceš, aby sme trpeli takými mukami, aké sú pripravené pre teba?“

„Povedzte, spýtal sa mučiteľ, aké muky čakajú na mňa?“

„Také, aké pripravil Boh diablovi a jeho anjelom,“ odpovedali svätí, „pripravil aj vám, diablovým nádobám a to večný oheň, neprestajné muky, ustavičné trápenie, pekelnú záhubu a tmu, kde bude plač a škrípanie zubov a mnohé ďalšie nespočetné muky.“

„Prisahám, že vám odrežem jazyky!“ skríkol mučiteľ.

„Blázon!“ odpovedali svätí, „i keď nám odrežeš to, čím oslavujeme Boha, naše povzdychy budú ešte silnejšie a ešte ľahšie sa donesú k Bohu a naše srdcia budú ešte silnejšie volať k nemu a naša preliata krv ako trúba, povznesie svoj hlas k Vládcovi, lebo trpíme nevinne.“

Počujúc takúto odpoveď svätých bezbožný cisár prikázal nasadiť im železné okovy a dať ich do väznice a ich mená a slová zapísať do súdnych kníh. Keď svätých viedli do súdneho domu, aby zapísali ich mená, jeden z vojakov, muž známy, ktorý sa volal Adrián, pridržiavajúci sa helénskej

bezbožnosti, neskôr svedok trpezlivého a mužného utrpenia týchto mučeníkov, pristúpil k nim a spýtal sa ich:

„Prisahám na vášho Boha, pre ktorého tak trpíte, povedzte mi podľa svojho svedomia, akú odmenu čakáte od vášho Boha za také mučenie? Ja si myslím, že sa nádeiate získať od Neho niečo veľké a zázračné.“

Svätí mučeníci mu odpovedali: „My nedokážeme pochopiť ani si predstaviť tú odmenu, ktorú očakávame od nášho skutočného Stvoriteľa.“

„A v dvadsiatich zákonodarných, prorockých a ostatných knihách ste sa o tom nedozvedeli?“ opýtal sa Adrián.

„Ani proroci,“ odpovedali svätí, „nemohli pochopiť také veľké dobro, lebo oni boli takí ľudia ako my; hoci slúžili Bohu v pevnej viere a tvorili dobré skutky a hlásali to, čo im hovoril Duch Svätý, ale o takej sláve a odmene, ktorú chceme dostať, sa v Svätom Písme hovorí: „Oko nevidelo ani ucho nepočulo ani človeku na um neprišlo, čo pripravil Boh pre ľudí, ktorí Ho milujú.“ Počujúc tieto slová, Adrián povedal zapisovateľovi, ktorý zapisoval mená mučeníkov: „Zapíšte aj moje meno k týmto svätým, lebo aj ja som kresťan, a spolu s nimi umriem za Christa Boha!“ Zapisovatelia odišli k cisárovi a oznámili mu, že Adrián sa priznal ku kresťanstvu a prosil ich, aby zapísali aj jeho meno do zoznamu odsúdených.

pokračovanie...

*Pripravila matuška
Helena Kostová.*

Stratené slovo

Zamyslený malý Feodor šiel do školy. Zrazu sa na neho vrhol veľký a zlý pes, dokonca bez náhubku. Majiteľ ho ledva stihol potiahnuť za vodítko, trhol sa na bok. Pes iba drgotal zubami, ale chlapčeka sa nedotkol, iba ho naľakal.

Feďa prišiel do triedy, chcel sa pozdraviť kamarátov, ale ani slovkó nemohol prehovoriť. Úplne sa preľakol a mal strach, že sa mu deti vysmejú. „Čo so mnou bude“, pomyslel si. „Ako budem existovať, keď ani slovkó nemôžem preiect.“

Prišla učiteľka, otvorila triednu knihu aby sa opýtala, kto a ako si pripravil domáce úlohy. Feďa si želal, aby ho nevyvolali, ale práve jeho priezvisko vyslovila. Feďa vstal, sčervenel, nadýchol sa a chcel vysloviť aspoň jedno slovo, ale nepodarilo sa mu. „Čo si sa nenaučil?“, spýtala sa učiteľka. Feďa sa opäť snaží hovoriť, ale slovo nevzniká. „Čo si jazyk pre-

hltol?“ Celá trieda sa mu smeje. Feďa sklonil hlavu.

„Daj žiacku knižku!“ A tu nechal tašku aj s knihami, vyskočil z miesta a vybehol z triedy. „Čo s ním je?“, pýta sa učiteľka detí. Bolo to pre všetkých čudné. Feďa bol vždy pokojný a odrazu toto. Učiteľka sa obrátila k predsedovi Serjožovi a a prikázala mu pobehnúť za ním a zistiť, či sa mu niečo nestalo. Serjoža odišiel za ním, vrátil sa však sám. Feďa nikde nenašiel, hoci prehľadal všetky kúty.

A Feďa si pomyslel, načo je mu teraz škola, keď ani slovkó nemôže povedať. Aké je to učenie a načo?

Prechádzal sa popri obchodoch, stánkoch a premýšľal, ako je mu ťažko kúpiť si ešte aj nanuk. A ako sa vráti domov? Mama sa opýta na úlohy v škole a povie: „Ukáž žiacku, kde je taška?“ Ako to ona prežije, keď uvidí, že jej syn odpovedá len rukami? „Čo mám robiť?“ Feďa sa túlal i túlal. Niekedy sa blysla mala nádej, že bude hovoriť znova a keď sa zmôže prehovoriť aspoň jedno slovo, bude hovoriť ako predtým. Feďa sa pokúsil prehovoriť.

„Ma-ma.“ Ale niečo vo vnútri sa ukovalo a slovo nezaznelo. Feďa sa pokúsil ešte raz, ale nemosť neprechádzala. Už dávno mal byť doma, ale on stále nemal odvahu vrátiť sa. Bol hladný a zmrznutý. „Kam mám ísť? Čo mám robiť?“ Nič sa nedá robiť. „Musím ísť domov.“ Dom je dom. Je to tvoje hniezdo, tvoj kozub aj v radosťi, aj v trápení. Feďa sa vrá-

til. Všetko bolo tak, ako predpokladal. Tie isté mamine otázky a výčitky. Len s jedným nepočítal. Že mama si ho pritisne k sebe a bude plakať spolu s ním. Chodili po lekároch, ale nič nepomáhalo. Dni prechádzali. Feďa mlčal. Do školy nechodil. Televízor nepozeral. Čítal a rozmýšľal.

A zrazu ho navštívila babka a pýta sa: „A ty, Fedenka, si sa nevenoval táranu a prázd-
nemu rozprávanu? Ved tento hriech je prvý, na ktorý sa pýtajú na mýtniciach.“

Feďa nevediac, čo sú to mýtnice, zarazene pozrel na babku. A ona vysvetlila. „Je to colnica okolo ktorej stoja zlí duchovia ako stena a po smrti nechcú pustiť dušu k Bohu.

Oni všetky hriechy zapisujú počas života a keď duša opustí telo a vyberie sa k Bohu, oni tieto zápisky predložia s radostnými výkrikmi: „Naša duša! Naša!“ A anjel ochranca a svätý Feodor, ktorí sú vždy s tebou sa postavia na obranu. Ukážu druhé zápisky, zápisky tvojich dobrých skutkov, keď si niekomu pomohol a niekoho láskavým slovom ohrial. Keď to Feďa počul, povzdychol si. On vie, že teraz nikomu

dobrého slova povedať nemôže. Babka (och, tie babky!) akoby prečítala jeho myšlienky a začala ho utešovať. Netráp sa, môj milý. Boh dá, že budeš môcť ľuďom aj slovom poslužiť. Ty sa len pokajaj z týchto škaredých slov, ktoré si stihol nahovoriť. Napíš na lístoček všetky hriechy uskutočnené slovom: klamal som, chvastal som sa, nesplnil som sľub, odsudzoval som,

nedaj Bože – rúhal sa. Oh, koľko len jazykom zbytočne tárame. Za každé prázdne slovo poniesieme dôsledky. Ved' slovom môžeme raniť, pohladiť, zabiť a oživiť. Slovo to je zázrak, semeno života. Svojimi slovami sa môžeš ospravedlniť a svojim slovami sa môžeš

odsúdiť. Napíš na svoj kajúcny lístok všetko úprimne, čím a kedy si zhrešil. A na konci určite: „Kajám sa, odpusť mi Hospodin! Hospodin ti odpusť a vráti ti „dar slova“, svätý dar. Feďovi sa babkine slová zdali čudné – dar slova.

Keď odišla, rozmýšľal nad nimi. Potom si zdriemol. Prisnil sa mu zvláštny sen. Raz, v celom svete sa stratilo slovo. Ráno ľudia vstali, chcú

ako zvyčajne jeden druhému pozdraviť „dobré ráno“, alebo „ahoj“ a nemôžu. Iba mlčia. Hýbu perami a slovo nevzniká. Akoby sa vyparilo. Všetci zrazu onemeli. Čo tu bolo! Zastavili sa závody, nelietali lietadlá, vlaky stáli. Obchody, školy a materské školy boli zatvorené. Redakcia novín bola zamknutá. Zmĺklo rádio. Zhasla televízna obrazovka. Nastali zmätky v armáde. Čo je to za služba bez velenia? Vznikla panika na policií. Ukázali sa nepracujúci poslanci. Deti sa nevzdávali. Rozpadlo sa hospodárstvo, národy zanikajú. Vari môžu ostať nažive bez pokánia?

Fed'a sa zobudil, zobral papier, pero a začal ako ho učila babka, rátať svoje mnohé hriechy vykonané slovom, skutkom a myšlienkami. Napísal ešte aj mame lístok o tom, že chce ísť do chrámu na spoveď. Mama išla s ním, rozpovedala kňazovi o probléme. Kňaz na spovedi pozorne prečítal lístok, roztrhal ho a nad Fed'ovou

hlavou zaznelo: „Hospod' i Boh náš Isus Christos blahodatiju i štedrotami svojeho čelovikoľubija, da prostít tebe, čado Fedor, vsja sohrišeniya tvoja, voľnyja i nevoľnyja.“ Chór spieval: „Tilo Christovo prijmite, Istočnika bezsmertnaha vkusite...“ Fed'a so strachom podišiel k svätej čaši. Kňaz o tej celej udalosti nič nevedel a opýtal sa: „Meno?“ Fed'a sa zarazil. Mama sa pokúšala podísť cez masu ľudí, no nemohla. Tvoje sväté meno – nástojčivo zopakoval kňaz. Fed'a s trémou nabral dych. Meno! A zrazu chlapec bojazlivo vyslovil: „Fe-o-dor!“ Mama vykrikla. Fed'a chvejúc sa prijal sväté Dary, pobozkal kraj čaše. A ešte nevnímajúc svojho šťastia odišiel.

Mama sa vrhla k nemu a objímajúc šeptala: „Fedinko môj, Fedinko, no povedz môj milý, povedz: „Sláva Bohu!“, povedz!“ Fed'a sa prežehnal a pomaly vyslovil: „Sláva Bohu za všetko!“

1. Niektoré slová a pojmy sa nám akosi pomiešali a v redakcii Istiny sa nevieme dohodnúť čo k čomu patrí. Pomôž nám správne priradiť čísla k písmeňkám.

1.	Blahoslovenie	A.	Píše ikony.
2.	Kélia	B.	Prosba k Bohu, ku svätým.
3.	Golgota	C.	Predstavený monastiera.
4.	Ikonopisec	D.	Požehnanie.
5.	Paterik	E.	Miesto ukrižovania Isusa Christa.
6.	Igumen	F.	Izba mnícha.
7.	Modlitba	G.	Knihá poučení svätých otcov.

Radosť vesny

Uže vesna zelenaja
nastala nam veselaja.
O to radosť velika,
každoho čelovika.

Uže sonce tepleňkoje
zahrivajet maleňkoje.
Zerno, bylje, travu,
vyludit vsju potravu.

Už na bukach brost ručnije,
uže sja list zelenije.
Lipa uže pukajet,
i bereza sok dajet.

Ptički hlasno ščebotajut,
vesnu veselo vitajut.
Kličet jedna za druhu,
hľadajet si supruhu.

Bo to Boh tak opredilil,
i premudro tak ustrojil,
aby lito, i zima,
aby osiň, i vesna.

Taže vsi tu izberimsja,
na kolinach pomolimsja,
Hospoda blahodarme,
pisň jemu zaspivajme.

O Bože naš Stvoriteľu,
neba zemli Strojiteľu,
Ty lutu zimu othnal,
tepluju nam vesnu dal.

Vsjak hlas tebe blahoslovit,
k Tebi rojet, Tebe chvalit.
Hospodi vyslyši nas,
prijmi našu pisň, i hlas.

Soncem, chmagami vladiješ,
Ty teplotu, i dožd' daješ,
Bože v rukach Tvojich vsja,
dožd', teplota i rosa.

Pomiluj nas o Bože naš,
daj nam silu na vsjakij čas,
podaj tvojej zemli plod,
aby šťastlivyj sej god.

Významné biblické mestá

Milí čitatelia Istiny.

V aprílovom a májovom čísle časopisu Istina vám predstavíme ďalšie významné biblické mesto – JERUZALEM. V aprílovom čísle sa pozrieme na etymológiu jeho názvu a zároveň na jeho stručnú históriu, poprípade tiež na niektoré udalosti spojené so životom Isusa Christa. Obsahom májového čísla budú známe miesta, pamiatky, ktoré si aspoň krátkym opisom trochu priblížime a pozrieme sa na súčasný život v Jeruzaleme.

Jeruzalem je dôležitým strediskom viery pre Židov, kresťanov i moslimov.¹ Leží približne 800 metrov nad morom na judských horách.² Nachádza sa asi 50 km od Stredozemného mora. Olivová hora sa týči na východ od Jeruzalema. Mesto je obklopené roklinami (s výnimkou severnej strany), ktoré sa zbiehajú v Siloamskom údolí. Pomenovanie Jeruzalem je odvodené od slova „jerušalem“, neskôr „jerušalaim“ (množ. číslo) a aramejsky znie „jerušlem“ (Jr 26, 18; Ezd 5, 14; Ž 77, 3). V textoch egyptských sa nazýva Rušalimum, v asýrskych Urusalim či Urusalimum. Čo sa prekladu týka, môže znamenať „základ pokoja“. Dve verzie tohto pomenovania máme v novozákonnej dobe: Ierosólým (Mt 2, 1), Ierusalím (Mt 23, 37), v preklade znamená „posvätný Šálem“. Pomenovanie Jerusalem používa Septuaginta. Ako „sväté mesto“ je Jeruzalem nazvaný v Iz 52, 1 a ostalo mu to dodnes.³

Jeruzalem – hlavné mesto Izraela, je jedným z najstarších miest na svete, pretože najstaršie pozostatky stavieb na jeho území pochádzajú zo 4. tisícročia pred n. l. V období staroveku spolu s Egyptom udržiaval veľmi dobré vzťahy. Zvrát v dejinách tohto mesta nastal zhruba okolo 1000 rokov pred n. l., asi 200 rokov potom, ako na jeho územie vstúpili izraelské kmene.⁴ Mesto Jeruzalem patrilo semitskému kmeňu Jebuzejcov v čase, keď Izraeliti prišli do Kanaánu. Kráľ Dávid ho dobyl pre Izraelitov (2 Sm 5, 6)⁵ a urobil z neho hlavné mesto svojho ďalšieho kráľovstva, ako aj rozhodol o tom, že v Jeruzaleme bude uložená Archa zmluvy. Jeho syn, kráľ Šalamún, na hore Sion vybudoval pre Archu veľkolepý chrám. Kráľovstvo Izraelitov sa po Šalamúnovej smrti rozpadlo na Izrael a Judsko a hlavným mestom Judska sa stal Jeruzalem. Počas svojej histórie bol 18-krát zničený a 18-krát nanovo postavený, až nadobudol súčasnú podobu. Do času, kým sa ho britské vojenské oddiely zmocnili, bol Jeruzalem 400 rokov pod tureckou, osmanskou nadvládou. Počas nadvlády Britov tu vzniklo veľa židovských, ale aj arabských štvrtí.⁶ Veľká Británia sa 14. mája 1948 vzdala svojho mandátu /splnomocnenia, poverenia pozn. autora/ na spravovanie Palestíny a zároveň odtiaľ stiahla svoje vojská. Židia v ten istý deň vyhlásili štát Izrael.⁷ Isus Christos, podľa požiadaviek Zákona, bol na štyridsiaty deň po narodení prinesený do jeruzalemského chrámu (Lk 2, 21-39), aby Ho predstavili Pánovi a splnili požiadavky, ktoré vyžadovali predpisy Zákona.⁸ V Evanjeliu podľa Lukáša je napísané, že dvanásťročný Isus je v Jeruzaleme, konkrétne v jeruzalemskom chráme, kde „všetci, ktorí Ho počúvali, žasli nad Jeho rozumnosťou a nad Jeho odpovedami“ (Lk 2, 47). Od každého Žida vyžadoval Starý

Pohľad na chrám v časoch Isusa Christa

Zákon (5Mjž 16, 16), aby v priebehu roka trikrát navštívil jeruzalemský chrám: na sviatok Paschy, na sviatok Päťdesiatnice aj na sviatok Stánkov. Mnohí však z dôvodu ťažkostí, ktoré boli spojené s cestovaním, prichádzali iba na sviatok Paschy. Po dovŕšení dvanásteho roku

svojho života mal chlapec plniť požiadavky Zákona, pretože sa v tomto veku stával členom izraelskej spoločnosti a nazýval sa synom Zákona. Zmienenie sa o pobyte Isusa Christa ako dvanásťročného v jeruzalemskom chráme však nedovoľuje tvrdenie, že Isus Christos bol v chráme prvýkrát. Deti boli rodičmi často brané do chrámu aj skôr.⁹ Jeruzalem je jedným z často spomínaných miest na stránkach tak Starej, ako aj Novej zmluvy a spája sa s mnohými udalosťami zapísanými vo Svätom Písme. Jeruzalem je mesto, kde zomrel na kríži Isus Christos za spásu sveta. Bol ukrižovaný na mieste, ktoré sa volá Lebka (Lk 23, 33). Z aramejského „gulgota“ (hebr. gulgolet = lebka) pochádza pomenovanie Golgota - v súčasnej dobe sa nachádza v komplexe chrámu Svätého hrobu.¹⁰ Mesto Jeruzalem je známe ako mesto nevernosti a neposlušnosti, no aj ako mesto Božieho vyvolenectva, Jeho prítomnosti, ochrany i slávy.¹¹

(pokračovanie)

Pripravila Vierka Pasterová.

¹ FARRINGTONOVÁ, Karen. 2006. Svätá Zem. Bratislava: SPN-Mladé letá, 2006, s. 46.

² BEGENI, Peter. 2001. Putovanie po Svätej Zemi. In Odkaz sv. Cyrila a Metoda, ISSN 0139-9012, 2001, XLVII., č. 7, s. 20.

³ bližšie pozri PRUŽINSKÝ, Štefan. 2000. Evanjelium podľa Matúša 1/1. Prešov: PBF PU, 2000, s. 48.

⁴ Begeni, 2001, s. 19-20.

⁵ Pružinský, 2000, s. 48.

⁶ Begeni, 2001, s. 20.

⁷ Encyklopédia histórie sveta. Praha: OTTOVO nakladateľstvá – CESTY, 2001, s. 423.

⁸ PRUŽINSKÝ, Štefan. 2005. Evanjelium podľa Lukáša /Kapitola 1-12/. Prešov: PBF PU, 2005, s. 84-85.

⁹ Pružinský, 2005, s. 91-92.

¹⁰ PRUŽINSKÝ, Štefan. 2006. Evanjelium podľa Lukáša /Kapitola 13-24/. Prešov: PBF PU, 2006, s. 298-299.

¹¹ Pružinský, 2000, s. 49.

Modlitba svätého Efréma Sýrskeho

ГДН Н ВЛКО ЖНВОТÀ МОЕГÒ, ДДХЗ ПРАЗДНОСТН ОУНБІНІА,
ЛЮБОНАЧІЛІА, Н ПРАЗДНОЛОБІА НЕ ДАЖДЬ МН.

ПОКЛОНЪ ВЕЛІКІЙ

ДДХЗ ЖЕ ЦѢЛОМЪДРІА, СМНРЕНОМЪДРІА, ТЕРПѢНІА, Н ЛЮБВѢ,
ДАРДН МН РАБЪ ТВОЕМЪ.

ПОКЛОНЪ ВЕЛІКІЙ

БН ГДН ЦРЮ, ДАРДН МН ЗРѢТН МОА ПРЕГРѢШЕНІА, Н НЕ
ОБЪЖДАТН БРАТА МОЕГÒ, ГАКЪ БЛГОСЛОВЕНЪ ЄСН ВО ВѢКН
ВѢКОВЪ, АМННЬ.

ПОКЛОНЪ ВЕЛІКІЙ

Н МАЛЫХЪ БІ, ГЛАГОЛЮЩЕ ВЪ СЕБѢ: БЖЕ, ОЧИСТИ МÀ
ГРѢШНАГО.

ТАЖЕ ПАКН ПРЕДПІСАННЮ МЛТВЪ ВЮ: ГДН Н ВЛКО

ПОКЛОНЪ ВЕЛІКІЙ

Hospodine a Vládca môjho života, nedaj mi ducha prázdnoti,
zúfalstva, lásky k ranovaniu a prázdneho hovorenia.

Veľká poklona

Ducha rozumnej čistoty, rozumnej pokory, trpezlivosti a lásky daruj
mi, tvojmu služobníkovi.

Veľká poklona

Ó, Hospodine Kráľu, daruj mi vidieť moje prehrešky a neodsudzovať
môjho brata: lebo blahoslovený si na veky vekov. Amen.

Veľká poklona

Potom 12 malých poklonov, hovoriac: **Bože, očisti ma hriješneho.**

A potom celú modlitbu: **Hospodine a Vládca...**

Veľká poklona

Táto modlitba sa hovorí na bohoslužbách v stredu a v piatok syropustného
týžňa a počas celej svätej Štyridsiatnice okrem sobôt a nedeľ.

Akí by mali byť svjašččenci (kňazi) na farnostiach alebo jeromonasi (mních, ktorý je aj kňazom)?

Jeromonasi i svjašččenci všeobecne sú povinní, aby boli každý deň pripravení na svätú Liturgiu a aby sa obetovali za pravú vieru v Christa a za spásu ľudí, podľa sily a daru, ktorý prijali zhora. Sú povinní, aby aj keď majú, aj keď nemajú čas, vyznávali Christa. Najprv je však potrebné, aby kázali skutkami, to jest svojím životom a potom slovami, to znamená: ako hovoria, tak nech žijú, lebo najsilnejšia je kázeň skutkami a potom slovom.

Ktoré sú podľa Vašej skúsenosti, ktorú máte so svedou, najťažšie hriechy, ktoré sa teraz šíria medzi veriacimi a ako sa ich môžu zbaviť?

Ako je známe, sú dve najťažšie vášne, ktoré dnes vládnu medzi svetskými ľuďmi: pijaństwo a smilstvo (blud). Tieto rozdvajujú mnohé rodiny a zabíjajú nespočetné množstvo ľudských duší. No ak činia pokánie z týchto hriechov, ak sa vyspovedajú duchovnému a zanechajú ich, uzdravujú sa a (z hriechov) cez epitímiu.

Aké dobré skutky majú konať predstavení a duchovníci v monastieri, aby boli dôstojnými pastiermi duší?

Ako predstavení, tak i duchovníci nech sa sami stanú príkladom pre všetkých láskou a pokorou (smirenijem). Takto môžu zachrániť seba i druhých.

Akú epitímiu dávate za potrat a zabitie detí?

Hriech potratov a zabitia sa všeobecne trestá doživotným žiaľom (lútosťou), zanechaním hriechu, epitímiou každodenných metánijí (poklonov), pôstom do večere v stredu a piatok, rodením a krsténím detí, zákazom svätých Tajín od sedem rokov vyššie. Ženy však môžu pristúpiť k pričaščeniju pred pôrodom.

Čo majú mladí robiť, aby sa zbavili hriechu smilstva?

Mládež nech si chráni zdržanlivosť a striedmosť (primeranosť), pôsty a sviatky, vyznávanie hriechov (spoveď) i epitímium, nech počúvajú rodičov i svjaščenikov.

Prečo tak veľmi upadol duchovný život medzi našimi veriacimi?

„Ryba smrdí od hlavy“ – hovorili starší. Najväčšiu vinu nesú pastieri duší. Ak by sme boli lepšími, zmenili by sa aj veriaci.

Ako sa môže dnes obnoviť duchovný život v monastieroch a skýtoch?

Návratom na náš starý mníšsky poriadok, to jest cez modlitby a čítanie diel svätých otcov, účasťou celého bratstva na chrámových bohoslužbách, najmä na službe utrene a svätej Liturgie, a životom v jednote, láske a pokore. Kde to je, tam je duchovný život na úrovni a môžu sa vychovávať dobrí poslušníci a monasi. Ale kde vládne matéria, lenivosť k modlitbe, neposlušnosť a príjemný život, tam sa bohoslužby v chráme konajú povrchne a nemôžu vyrastať dobre napredujúci mnísi (podobné je to i so životom na farnostiach – pozn. prekl.).

Aká je od počiatku najvznešenejšia úloha monastierov a monachov?

Aby sa neprestajne modlili za seba a za celý svet. Aby neprestajne chválili Boha, aby učili a utešovali veriacich. V monastieroch Marta má počúvať Máriu, a nie opačne (viď Evanjelium, pozn. prekl.) a majú žiť v súlade jedna s druhou. Keď budeme takto robiť, „nik nám nezváľa našu pevnosť.“

Aké bohumilé knihy odporúčate mníchom a svetským ľuďom?

Ja som mal najviac úžitku zo „Života svätých“, z príkladov ich života. Ale veľký úžitok prinášajú i učenia svätých otcov a najmä Sväté Písmo. Všetko je užitočné vo svojom čase.

Aké modlitby odporúčate mníchom a svetským ľuďom?

Všetky modlitby sú užitočné, len keby sme ich čítali so zbožnosťou a vierou, lebo nás pozdvihujú k Bohu. Modlitbou „Hospodi Iisuse Christe, Syne Božij, pomiluj mja“ hovoríme s Ním. Veľkú silu a úžitok má čítanie „Psaltyra“ (Žaltára) a najmä účasť na cirkevných bohoslužbách. Len aby sme nezleniveli, lebo diabol vedie veľký boj, aby sme sa nemodlili. Modlitba s citom a slzami nás zjednocuje s Christom, našim sladkým Spasiteľom.

Prípravij jerej Peter Savčák

Píše nám matka chorého dievčaťa.

Moja dcéra Svetlana ochorela a dva roky bola ťažko chorá, schudla na 44 kilogramov. Veľmi sa zadýchavala, nemohla ísť ani len do blízkeho obchodu na chlieb. Nemohla nič jesť. Umierala pred mojimi očami, bola samá kosť a koža, bolo strašné sa na ňu pozerieť. Pozerala som sa na ňu a potajomky som plakala; aby ma nevidela, modlila som sa k Hospodu Bohu prosiac Ho o pomoc. Chodila som s ňou k lekárom. Lekári po vyšetreniach vraveli, že je zdravá. Žiadneho lekára moja dcéra nezaujímala, a ja som sa veľmi trápila.

Dcéra sa liečila aj u psychoterapeuta, chodila na hypnózu. Pokiaľ brala lieky, mohla pokojne prestať brať, cho- Neustále som sa lila k jedinému vedela, že jedine Raz prišla dcéra že mi kúpila knihu Xénii Peterburs- som jej, že už o kanonizácii svä- sa píše o sv. Xénii Dcéra si knihu ne- ju čítať. Neskôr horšie, vyskytli so srdcom a pe- nepomáhalo. Le- v rukách držala nej Xénii a hovo- Umieram, pomôž

spať, ale keď ich roba sa vrátila. modlila a mod- Bohu, lebo som On mi pomôže. z trhu a hovorí, „O Blaženej kej“. Povedala mám knihu tých, v ktorej Peterburskej. chala a začala jej bolo ešte sa problémy čeňou, nič jej žala v posteli, knihu o blaže- rila: „Xénia! mi postaviť sa

na nohy a zotaviť sa!“ Po tvári jej stekali slzy. V tej chvíli, počas dvoch až troch minút ju prestala bolieť pečeň aj srdce, a začala sa zotavovať. Spolu sme sa začali takto modliť: „Xénia, ty si od nás ďaleko, v Peterburgu a moja chorá dcéra v Rjazani. Nemusíš nás vypočuť. Pomôž nám však.“ Svätá Xénia nás vypočula, pomohla a moju dcéru uzdravila. Ďakujem Hospodu Bohu a blaženej Xénii.

Rjazaň, 1998

Z knihy „Slzy materi“ preložila Darinka Pitterová – Bučková

Záchrana pred smrťou hladom

N. Dramudianos nám rozprával príbeh, ktorý sa stal počas vojny v roku 1940.

„Náš oddiel dostal rozkaz obsadiť výšinu, na ktorej mal byť vytvorený nástupný priestor k útok. Museli sme vybudovať zákopy v kamenistom teréne. Sotva sme obsadili pozíciu, začalo husto snežiť. Snežilo bez

prestania dva dni a dve noci, a rýchlo sa okolo nás vytvorili dvojmetrové záveje. Stratili sme spojenie so štábom a došli nám potraviny. Ostali nám zásoby presne na jeden deň. Premožení hladom a zimou sme vôbec nepomysleli na to, čo bude ďalej a zjedli sme všetky potraviny naraz.

Prežili sme potom skutočné muky. Smäd sme zaháňali snehom, ale hlad nás trápil nemilosrdne. Po piatich dňoch z nás boli úplní kostlivci. Duchom sme síce boli bdelí, ale ľudské telo má svoje prirodzené hranice.

A vtedy nás zachránil zázrak. Náš seržant vytiahol spoza pása papierovú ikonku Presvätej Bohorodice, zdvihol ju do výšky a privolal nás, aby sme sa zišli okolo neho:

„Teraz nás môže zachrániť už len zázrak. Klaknite si a proste Presvätú Bohorodicu, aby nás zachránila!“

Všetci padli na kolena, zdvihli ruky do výšky a začali sa vrúcne modliť k Presvätej Dive. Než sme sa stačili postaviť, doľahol k našim ušiam zvuk zvonku.

Chopili sme sa zbraní a zaujali pozorovaciu pozíciu.

Neubehla ani minúta, keď k nám došla veľká, plne naložená mulica. Všetci sme strnuli. Zviera bez pána prechádzajúce horu pokrytú najmenej metrovou vrstvou snehu, to bolo naozaj niečo úplne neobvyklé. A vtom nám to došlo – priviedla ho k nám Presvätá Bohorodica. Všetci ako jeden sme začali ďakovať svojej Záchrankyni.

Zviera nieslo veľký náklad potravín: vojenský chlieb, syr, konzervy, koňak a veľa iných vecí.

Počas vojny sme prežili veľa rôznych nešťastí a nezdarov, ale na tento prípad nikdy nezabudnem.“

Zuzana Repková,
prevzaté z *Dobrého pastýře* č. 12/2006

14.

marca 2008 študenti a bohoslovci našej fakulty v Prešove navštívili Pravoslávnu cirkevnú obec Gerlachov. Spolu sme prežili prvú liturgiu preždeosvjačenných darov na tejto farnosti. Svojou jednoduchou krásou vyjadruje naše namierenie. Viacerí veriaci pristúpili k svätej Tajine pokánia a zjednotili sa s Christom v Prijímaní. Pri pôstnom obede sme si spolu zaspomínali na spoločné chvíle prežité v PKS v Prešove, na chvíle prežité pri bohoslužbách a modlitbách v seminárnom chráme, na akcie, ktoré naši študenti vedeli výborne zorganizovať. Či to bol deň detí, alebo oslavy Bratstva v Humennom, alebo prednes duchovnej poézie a prózy v Medzilaborciach. Prezreli sme si kroniku Bratstva, v ktorej má hlavné slovo fotografia. Popriali sme si „tečenie posta dobrí soveršiti“ a radostne privítať Paschu Christovu.

Prajem Vám úspechy vo vašom štúdiu, a niekedy v pekných teplých dňoch Vás znovu s láskou privítame u nás na bohoslužbách alebo na športovom ihrisku pri futbale s našimi mládežníkmi.

V našich modlitbách prosíme Hospodina Isusa Christa, aby vám dal veľa blahodate vo svetlý deň Jeho vzkriesenia.

mitr. prot. Juraj Jura
správca PCO

Výstup na Plejsy

Štyri kilometre južne od mesta Krompachy sa nachádza lyžiarske stredisko Plejsy. Je vybudované na severných svahoch Krompašského vrhu, ktorý sa týči do výšky 1025 m. Práve jeho poloha, obrátená na sever, zaručuje dlhú lyžiarsku sezónu. Aj keď už ani v Krompachoch, ani v širokom okolí niet snehu, na Plejsoch sa ešte stále drží a lyžiari sa môžu lyžovať napriek tomu, že sa na nich usmieva teplé, marcové slniečko.

Aj nás, mladých z PCO Krompachy, zlákal pohľad na snehom zasnežené Plejsy a počas jarných prázdnin, 5. marca, sme sa s otcom Štefanom a matuškou vybrali na vysokohorskú prechádzku. Nelyžovali sme sa, nevyužili sme ani lanovku, ale šli sme po vlastných. Musíme priznať, že nám to spočiatku veľmi nešlo. Ale čím sme boli vyššie, tým ľahšie sa nám šlo a celkom hore sme si s radosťou vychutnali pohľad na široké okolie a krásnu spišskú prírodu.

Teplý čaj a čokoláda odohnali únavu a veselo sme sa zahráli niekoľko hier, pričom sme si vyskúšali našu fantáziu a pohotovosť. Hrali by sme sa aj do večera, ale cesta pred nami nás nútila pomýšľať na návrat domov. Trvala podstatne kratšie ako cesta hore, a vôbec nás neobrala o naše posledné sily. Po príchode na faru sme ešte zápasili v stolnom tenise, a až potom sme sa rozišli, aby sme si oddýchli.

„Radostné srdce je dobrým liekom“, hovoria Príslovia (17, 22). A skutočne, pobyt v Bohom stvorenej prírode rozveselil naše srdcia a radosť, ktorou sa naplnili, bola pre nás tým najlepším liekom na svete.

pravoslávna mládež z Krompách

*Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS
Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove
O. z. Pravoslávna Makovica*

**Vás pozývajú
na otvorenie výstavy fotografií**

**Svätá Hora Athos
„Záhrada Presvätej Bohorodičky”**

**17. apríla 2008 o 14.00 hod.
(štvrtok)**

*v aule Pravoslávnej bohosloveckej
fakulty PU v Prešove.*

Výstava potrvá do 31. apríla 2008